SVOBODNA SLOVENIJA

"ESLOVENIA LIBRE"

Año (Leto) XVI (11)
No. (Štev.) 49.

BUENOS AIRES,
10. decembra (diciembre) 1959

Eisenhower za utrditev miru

Načrt potovanja, na katerega je odšel pretekli četrtek severnoameriški predsednik Eisenhower, je naslednji:

Prihod v Rim 4. decembra, kjer je že imel sestanek z italijanskim predsednikom Segnijem in papežem Janezom XXIII. V nedeljo 6. decembra je priletel v turško prestolnico Ankaro na sestanek s predsednikom Menderesom. Naslednji dan, 7. decembra, se je z letalom spustil v pakistansko prestolnico Karači na razgovore s predsednikom Ajub Kanom. V afganistansko prestolnico Kabul je napovedal Eisenhower svoj prihod 9. decembra za sestanek s predsednikom Sadar Mohamedom Daudom. Od tam namerava odleteti v New Delhi v Indiji, kjer se bo razgovarjal s predsednikom Nehrujem, 14. decembra v perzijski Teheran na razgovore s predsednikom Rezo Pahlevijem in isti dan tudi v grške Atene. 17. decembra se bo na severnoameriški križarki Des Moines v Sredozemlju blizu tuniške obale sestal s tuniškim predsednikom Burgibo, 18. decembra pa v Parizu z angleškim predsednikom Macmillanom, francoskim De Gaulleom in zahodnonemškim Adenauerjem. Nato bo odletel 21. decembra v Madrid na konferenco z generalom Francom ter v maroško prestolnico Rabat 22. decembra na obisk h kralju Mohamedu V. Za božične praznike bo Eisenhower znova doma v Washingtonu.

Eisenhower bo na potovanju obiskal poglavarje štirinajstih držav: sedem evropskih, pet azijskih in dva afriška. Odšel je na potovanje, ki bo imelo velik politični in gospodarski pomen za ves svobodni svet.

Pred odhodom iz Washingtona je objavil, da odhaja na pot "za utrditev miru v svetu". S hitrim pogledom na zemljevid je prav enostavno ugotoviti, da azijske države, ki jih bo obiskal Eisenhower, neposredno mejijo na ZSSR in zapirajo temu komunističnemu kolosu pot v južna morja, v arabski svet nasičen s petrolejem in v Afriko, kjer so se črni narodi začeli po drugi svetovni vojni prebujati in ne vedo, kam naj se naslonijo: na Zahod ali na Vzhod. V večino teh držav še nikdar v zgodovini ni stopila noga severnoameriškega predsednika.

Večina teh držav je bila ali je danes ogrožena od komunizma. Turčija je imela še v nedavni preteklosti resne incidente z Moskvo, Perzija se je morala po drugi svetovni vojni na vse načine boriti za umik sovjetskih čet s svojega ozemlja, Indija in z njo posredno Pakistan sta danes direktno ogrožena zaradi napadalnosti rdeče Kitajske.

V Italiji je USA s propagandno in materialno pomočjo preprečila v prvih letih po drugi svetovni vojni komunizmu zmago, prav tako v Grčiji Zahod s svojo intervencijo v državljanski vojni proti komunističnim gverilcem.

Tunizija in Maroko sta med drugo svetovno vojno služila zaveznikom za oporišči za napad proti nacističnim silam, Španija pa je že pred tem opravila s komunizmom v državljanski vojni, ki jo je spremljal ves svet.

USA ima skoro v vseh državah, ki jih bo obiskal Eisenhower, svoja vojaška, letalska in pomorska oporišča v obroču, ki ga je potegnila okoli sovjetskega sovražnika. Vseh pet azijskih držav je vsaj iz nacionalnega vidika sovražno razpoloženih proti ZSSR in rdeči Kitajski.

Evropo si je Zahod zagotovil, ker nima dalač videti čez železno zaveso. Komunizem pozna v vsej njegovi goloti. Vzhodna Azija ga je spoznala v rdeči Kitajski in na Koreji. Najmanj je doslej prizadel južno Azijo in je bila zato najbolj nevarno izpostavljena vabam o zemeljskem raju. Afriškim narodom so vabljivi vsakršni mamljivi reki, sedaj ko se izmotavajo izpod stoletnega hlapčevanja evropskim kolonialnim silam.

Poleg Evrope in Azije postaja tudi Afrika področje, kamor začenja resno posegati severnoameriška zunanja politika, potem ko je angleški imperij odigral svojo vlogo tam in se tja vsiljuje imperij sovjetskega komunizma.

Kljub mirovnim izjavam, ki jih je letos Hruščev na gosto sejal iz Moskve, živčna vojna med Vzhodom in Zahodom v resnici ni prenehala. Mogoče je govoriti, in še to zelo previdno, le o nekakšnem premirju, do katerega je prišlo zato, da se bosta mogla nasprotnika pripraviti za nov spopad. Ta nov spopad se z vso naglico bliža najbolj na gospodarskem področju, pa tudi na tehničnem in znanstvenem.

Nikdar pa ne ostaja izključen vojaški spopad med Vzhodom in Zahodom, kar je potrdil Eisenhower sam, ko je na tiskovni konferenci pred odhodom na to potovanje časnikarjem na vprašanje odgovoril, da ni nikomur za čas svoje odsotnosti predal oblasti za izdajo ukaza o uporabi atomskega orožja proti sovražniku, ker bo mogel tak ukaz izdati on sam tudi s tega potovanja, "kajti tozadevni ukaz mi je mogoče silno enostavno in hitro izdati s katere koli točke zemeljske oble."

"Povsod Boga in pod Bogom svoboden in srečen slovenski narod".

Govor predsednika NO dr. Kreka na žalni komemoraciji za škofom Rožmanom 29. nov. 1959 v Clevelandu.

Prvič sem videl in slišal pokojnega dr. Gregorija Rožmana leta 1919 v Dobrli vesi na Koroškem. Orlovska zveza je priredila tam svoj prvi koroški tabor po vojni. Prvi dan je bila slovesna sv. maša, pridiga, narodno zborovanje in druge slovesnosti, naslednji dan, pa je bil posvečen razpravljanju in sklepanju o notranjem delu in izvajanju nalog Orlovstva v novih razmerah. Pri tem zadnjem zborovanju so se govorniki razvneli. Vsak je ostreje in ostreje branil svoje predloge. Šlo je v prepir. Tedaj je pokojni predsednik Zveze, Jože Pirc objavil, da daje besedo celovškemu profesorju dr. Gregoriju Rožmanu. Prvič sem slišal to ime. Vse glave so se zasukale proti dolnjemu koncu dvorane, kjer se je dvignil mlad duhovnik, izrazitega, mladostno lepega obraza. Dr. Rožman je govoril kot mladenič fantom in kot Korošec ostalim Slovencem tako čudovito prijemajoče, da smo brž pozabili zakaj smo se prepirali. Naslikal nam je usodnost časa za trpeče obmejne brate in sestre na Koroškem in težke, a vzvišene naloge katoliške mladine v novi državi, ki je tedaj komaj nastala in se borila za slovenske meje. Vtis je ostal neizbrisen. Mladina je z navdušenjem sprejela Rožmanove misli in predloge.

Po nesrečni tedanji rešitvi koroškega vprašanja, ko so bili koroški Slovenci odrezani od ostale Slovenije, se je dr. Gregorij Rožman iz Celovca preselil v Ljubljano kot vseučiliški profesor cerkvenega prava. Nihče ni videl bolečine srca, ki je vse gorelo za ideal Zedinjene Slovenije, ne slišal kake tožbe iz njegovih ust. Le njegova apostolska narava se je še bolj razplamtela, njegova delavnost ni poznala meje. Poleg tega, da je zaslovel kot briljanten učitelj in strokovnjak, poleg tega, da je bil prefekt v Marijanišču za dečke osnovne šole in duhovni vodja slovenske Orlovske zveze, je pridigal, maševal in spovedoval vse križem Slovenije. Od nedelje do nedelje je govoril novim množicam, vodil duhovne vaje, govoril pri prosvetnih tečajih, a s fanti je prehodil naše gore, z njimi postavljal in blagoslavljal križe in kapele v skalah in na vrhovih ter jih učil gledati veličastvo božje v prelestju lepot slovenske zemlje.

Ko je bil po kratkih devetih letih imenovan in posvečen za škofa ter določen za naslednika v Ljubljani, je bil tako splošno znan in priljubljen, da so verniki škofije iz vseh svojih src peli: Te Deum laudamus. Zahvalimo, Te o Gospod, da si nam za nadpastirja odbral prav njega, ki ga imamo nad vse radi, ki je ves Tvoj in ves naš.

On pa novih časti in novih visokih služb ni bil vesel. Sprejemal jih je s svetim strahom in le tako kot bi posnemal Jezusa, ki je objel svoj križ. Toda, ko je škofovski križ sprejel in objel, ga je objel tesno in odločno. Kot nadpastir, učitelj in voditelj je izvedel neprecenljivo velika dela v svojem ljudstvu. Samo Vsemogočnemu je znan njegov pomen za duhovno rast slovenskega naroda. Tudi ljudje pa vemo, da je v l. 1935, v istem letu, ko je v Moskvi zasedal svetovni kongres borbenega brezboštva, ljubljanska škofija priredila enega najveličastnejših mednarodnih Kongresov Kristusa Kralja. Tudi to ljudje vemo, da škof Rožman nikdar ni pognil glave niti pred fašisti, niti pred nacisti, da je dosledno in neizprosno obsojal vsako nasilje in krivico nad svojim ljudstvom in branil pravice Slovencev v miru in vojni, pred cerkvenimi in svetnimi oblastmi, na ozemlju svoje škofije in drugod. Čim huje so divjali viharji vojne in revolucije preko naše domovine, tem veličastneje se je dvigala očetovsko ljuba, a mogočna pojava škofa ljubljanskega, škofa Evharistije, škofa Marije, škofa Katoliške akcije. Zgodovina priča, da je škof Rožman obsodil vsako zlo in zmoto, ki je grozila in škodovala njegovi čredi: zlo in zmoto v fašizmu in nacizmu prav tako, kot zlo in zmoto v komunizmu, hitlerizem prav tako kot boljševizem.

Nasilja nad Cerkvijo in nad svobodo svojega ljudstva ni trpel, ni mirno prenašal. Nastopal je vse huje in odločneje, čim hujši je bil nasilnik, čim večja je bila nevarnost, čim bolj se je dvigala gora zločinov. Ko so njemu samemu grozili z nasilno smrtjo na grmadi, je nad grobovi narodnih mučencev in s prižnice v svoji stolnici klical po božjem maščevanju nad ubijalci tako, da je prosil in rotil Odrešenika, naj morilcem da milost spoznanja in spreobrnenja.

Ko je njegova škofija bila raztrgana v okupacijska področja sovražnih armad, ko so nacisti izgnali dobesedno vse njegove duhovnike, ko so fašisti in nacisti nasilno preseljevali na tisoče družin in posameznih vernikov v sovražnikova koncentracijska taborišča in jih gonili v smrt, ko je noro sovraštvo zažigalo in uničevalo na stotine naših vasi, ko so dan za dnem in teden za tednom padali talci v smrt, komunisti pa pobijali od kraja vse, kar so dosegli takih, ki so ostali Cerkvi in samim sebi zvesti, je škof bil največji Samaritan med nami. Organiziral je pomoč preganjanim brezdomcem. Dal je svoje vse, kar je imel. Odprl je vse blagajne, ki je z njimi smel razpolagati — za reševanje življenj. Tu ni ločil tujca od brata. Sredi vojne so mi v London prihajala zahvalna pisma judovskih in drugih narodnostnih skupin-ljudi, ki so povedali, da so bili rešeni po Rožmanovi dobroti. Da bi reševal življenja in lajšal trpljenje, je ponižno trkal od vrat do vrat vojnih oblastnikov in prosil za vse in vsakega: za komunista prav tako kot za katoličana, za tuje z enako vnemo kot za svoje. Kakor je bil apostolski velikan v učenju resnice in obrambi pravice, kakor je bil oster v obsojanju zmote, tako je bil oče in mati, pomočnik in tolažnik vsem ljudem.

Ko se je zgodilo, da je, kot nad vse druge slovanske narode, tudi na Slovence z vso težo padel križ brez Kristusa, je škof Rožman bil trdno odločen, da ostane in gre na grmado, ki mu jo je pripravila komunistična fronta. Škof ni bežal pred nikomur. Ni bilo osebne žrtve, ki bi se je on bal. Drugi so bili, ki so se bali zanj. Zdel se jim je predragocen. Zlasti celovški škof je bil, ki je povzročil, da je dr. Rožman v ponižni ubogljivosti tiste usodne dni v prevratu prišel v Celovec. Še od tam se je hotel vrniti, pa se ni več mogel.

Kot poprej vse druge, je sprejel tudi križ begunstva in uporabil to posebno priložnost in čas, da je iz svobode delal za svojo škofijo in za svojo, po vsem svetu raztepeno čredo. Tako smo Slovenci v škofu Rožmanu imeli v stoletju begunstva in nasilnega preseljevanja narodov največjega misijonarja med begunci. On nam je bil in je ostal v vsej polnosti besede največji dar božji.

Gotovo nočemo hvaliti Boga za ta dar samo nocoj. Hočemo, da bi ga hvalili v vsem svojem življenju. Kako naj to naredimo, kako naj živimo, da bo njemu, Gregoriju, všeč, je sam povedal v govorih in spisih. Dne 16. oktobra 1949, torej, kar točno pred desetimi leti, ko je prvič prišel k Slovencem v Argentini, je na slavnostni akademiji, med drugim rekel tudi tole: "Od Kanade na severu do konca južne Amerike, povsod se je naselil naš narod.

Sedaj smo tu. Kaj naj naredimo? Smo kakor v deroči reki. Kam nas bo zanesla, kam nas bo naplavila. Ali bomo prišli iz nje ali bomo pa popolnoma utonili. Držite glave nad vodo. Ne da bi Vas voda odnesla. To je glavno. Da se vzdržite, to je najglavnejše. Povežimo se med seboj. Zedinite se v vseh vprašanjih narodne eksistence. Ne pozabite idealov, zaradi katerih ste prišli sem in zaradi katerih ste se doma ustavljali rdeči nevarnosti. Ohranite jih. Če bi te ideale izgubili, bi bila to popolna tragika naša in našega naroda.

Darujte našo slovensko pridnost, poštenost in delavnost novi veliki domovini, ki Vam je odprla vrata v svobodo, Vas tako gostoljubno sprejela in dala nam beguncem novi dom. V novi domovini sprejmite vse, kar je dobrega in mnogo boste tega našli. Tako boste postali še bolj očiščeni in izklesani, modri in izurjeni. Za tiste pa, ki so povzročili ,da smo morali oditi po svetu, za vse, ki so pozabili na svojega Boga, prosimo, da najdejo pot resnice. Jaz nisem noben večer pozabil dati blagoslov tudi vsem svojim sovražnikom v domovini."

Tak je preprost, pa tako silno globok nauk našega škofa Gregorija. Taki bodimo, tako ga slavimo in med nami ohranjujmo!

Kratko: škof hočejo povsod Boga in pod Bogom svoboden in srečen slovenski narod.

Pa še to. Slovensko pesem so imeli škof srčne radi. Imenovali so jo naš zaklad in nas rotili: "Čuvajmo, gojimo in ohranimo ta naš veliki zaklad."

Škof dr. Gregorij Rožman na mrtvaškem odru.

Eisenhower na potovanju

Eisenhower je ob prihodu v Rim, kamor je priletel na prvo postajo svojega potovanja po enajstih državah, doživel topel sprejem, kljub hudim nalivom, zaradi katerih je moralo njegovo letalo krožiti nad rimskim letališčem Ciampino več kot pol ure, predno se je moglo spustiti na tla.

Ob prihodu je izjavil, da je odšel na to potovanje z namenom, da bi zagotovil obiskanim narodom, da si USA želi miru v svobodi. V Rimu je ostal tri dni ter je en dan porabil za obisk v Vatikanu pri papežu Janezu XXIII. S papežem se je razgovarjal brez tolmača ker se je papež naučil v zadnjem času angleško. Papež Janez XXIII. in Eisenhower sta ugotovila, da imata slične poglede na svetovni položaj in na potrebo po ohranitvi miru. Papež XXIII. je Eisenhowerju zagotovil, da prosi Boga, naj bi omogočil uspehe naporom severnoameriškega predsednika za mir. V spomin mu je podelil zlato medaljo s svojo sliko, Eisenhower pa mu je dal svojo.

Prvič po 40 letih se je zgodilo, da je severnoameriški predsednik obiskal papeža, dasi je bil Eisenhower tokrat pri Janezu XXIII. na obisku kot navaden ameriški državljan, medtem ko je takratni severnoameriški predsednik Wilson leta 1919 obiskal papeža Benedikta v svojstvu predsednika severnoameriške vlade. Takrat je USA vzdrževala redne diplomatske stike z Vatikanom, medtem ko jih danes ne.

Iz Rima je Eisenhower odletel v turško Ankaro, kjer so mu Turki priredili silovito bučen sprejem. Turki so zlasti opozarjali Eisenhowerja, naj nikar ne zaupa sovjetom. Eisenhower pa je pohvalil turško vojaško hrabrost in pripravljenost.

Naslednji dan, se pravi 7. decembra, je Eisenhower priletel v pakistansko glavno mesto Karači, kjer je doživel še bučnejši sprejem kakor v Ankari.

Predsedniški obiski

Na obisku, ki ga je napravil italijanski ministerski predsednik Segni v Londonu pretekli teden, je Macmillan svojemu gostu izjavil, da mu bo vrnil obisk prihodnjega marca, s čimer je dal Segniju vedeti, da se Anglija strinja z italijanskimi zahtevami po večjem odločanju Italije pri sklepih v zahodnem bloku.

Prav tako bosta prišla na obisk v Rim francoski predsednik De Gaulle, zahodnonemški predsednik Adenauer, medtem ko je bil Eisenhower že tam.

Prihodnje leto pričakujejo v Rimu tudi obisk sovjetskega državnega predsednika Vorošilova, ki ga bo spremljal Hruščev. Vorošilov bo vrnil obisk italijanskemu državnemu predsedniku Gronchiju, ki je bil pred nedavnim v Moskvi. Italijanski vladni krogi so se bali povabiti samo Hruščeva v Rim, ker so menili, da bi mogel ta zaradi svojega svetovno znanega cinizma prositi za avdijenco celo pri papežu, s čimer bi spravil v mučen položaj ne samo italijansko vlado pač pa tudi Vatikan sam. Zato je italijanski parlament zahteval, da more Gronchiju vrniti obisk samo njemu po rangu enakovreden Vorošilov.

S to vrsto obiskov si Italija skuša zagotoviti odločujočo besedo v zunanji politiki zahodnih velesil do problemov Evrope, Srednjega vzhoda, Afrike in sovjetskega bloka.

Na sestanku, ki ga je imel Segni v spremstvu svojega zunanjega ministra Pelle z Macmillanom in brit. zun. ministrom Lloydom, sta Italija in Anglija prišli do sporazuma glede svojih pogledov na svetovni položaj.

Segni se strinja z Macmillanovim mnenjem, naj bi bila vrhovna konferenca med Vzhodom in Zahodom, če le mogoče, v aprilu prihodnjega leta.

Segni in Macmillan sta se dalje sporazumela o načinu prehoda Somalije iz kolonije v novo neodvisno državo.

Prav tako se strinjata, da je treba čim hitreje nuditi čim več pomoči zaostalim državam in da se morajo člani NATO čim večkrat sestajati na posvetovalne konference, da bo tako mogoče ohraniti sodelovanje in povezanost atlantskih držav.

★

V Parizu pa je bil medtem sestanek Adenauerja z De Gaulleom, na katerem sta ta dva državnika objavila, da sta mnenja, da bi bil najpripravnejši čas za vrhovno konferenco med Vzhodom in Zahodom druga polovica aprila prihodnjega leta. Konferenca naj bi po Adenauerjevem mnenju bila v Parizu.

PROSLAVA 10-LETNICE SLOVENSKEGA ŠOLSKEGA TEČAJA ANTON MARTIN SLOMŠEK V RAMOS MEJIA

Slovenski šolski tečaj v Ramos Mejia ki nosi ime po velikem slovenskem škofu, prosvetitelju in mladinoljubu Antonu Martinu Slomšku, deluje uspešno že polnih 10 let. Je med najstarejšimi slov. šolskimi tečaji v slovenskih naseljih na področju Vel. Bs. Airesa. Po številu otrok, ki ga redno obiskujejo, pa tudi med najmočnejšimi.

Pouk v tečaju je bil redno vsa ta leta. V glavnem v župnijski dvorani, v kateri so tudi vse farne prireditve. Da bi pa bili rojaki tudi v tem pogledu neodvisni od razpoložljivosti župnijske dvorane, so že dalj časa razmišljali o lastnih šolskih prostorih, v katerih bi lahko bile tudi ostale krajevne prireditve. Ta misel je dobila realnejšo obliko zlasti po ustanovitvi Krajevnega šolskega odbora, ki najbolj pozna težave in ovire, ki spremljajo reden pouk v šolskem tečaju. Tako je sedaj že v polnem teku delo za postavitev Slomškovega doma v Ramos Mejia.

Da bi se akcija za izvedbo tega načrta še pospešila in da bi zanjo zainteresirali tudi rojake iz ostalih slovenskih naselij, je krajevni šolski odbor v Ramos Mejia pripravil javno proslavo 10 letnice slovenskega šolskega tečaja v tem mestu. Proslava je bila v nedeljo dne 6. decembra t. l. na vrtu restavracije Ilirija, ul. Alvarado 350 v Ramos Mejia. Dala je tudi lepo priložnost, da so se starši slovenskih otrok javno zahvalili učiteljici gdč. Anici Šemrovovi, ki že 10 let vzgaja slovenske otroke v narodnem in verskem duhu ter katehetu g. Matiji Lamovšku za pouk verskih resnic v maternem jeziku.

Dopoldanska prireditev

Proslava 10 letnice slov. šolskega tečaja v R. Mejia se je začela ob enajstih dopoldne s sv. mašo, na katero je prišlo veliko rojakov. Ob vstopu na prostrani vrt so jim vihrale v pozdrav argentinske in slovenske zastave.

Sv. mašo je imel direktor Anton Orehar, med njo je pa pel Slovenski cerkveni pevski zbor iz Ramos Mejia pod vodstvom pevovodje Gabriela Čamernika. Po evangeliju je imel direktor g. Orehar tudi dnevu primeren nagovor. Navezal ga je na let. pregled dela Društva Slovencev v začetnih letih obstoja v Zborniku-Koledarju Sv. Slovenije za 1960 in naglašal, da je zgodovina dela za slovensko šolo zgodovina skrbi slov. skupnosti za slov. mladino. Bogu se je treba zahvaliti, ki je dobrohotno podpiral to delo, zahvaliti ljudem, ki so dajali prostore ter pri pouku in vzdrževanju slov. šolskih tečajev sodelovali. Besede sv. Pavla "naj bomo istih misli" veljajo najprej staršem, da bodo sodelovali s to skrbjo slovenske skupnosti, otroke pošiljali v šolo, jih doma navajali k študiju slov. predmetov in verouka, jim sami govorili o slovenski domovini, da bodo z veseljem hodili v slov. tečaj. Končno je omenil potrebo po stalnih šolskih prostorih, za kar bodo morali dorinesti največ žrtev rojaki iz Ramos Mejia, zavedajoč se, da je poleg domače hiše potrebno tudi šolsko ognjišče. Prispevek za vzdrževanje slovenske zavesti pa tudi ni noben pretiran nacionalizem, ampak stvar vesti, ki zahteva dejansko zvestobo do lastnega naroda.

Po sv. maši so rojaki posedli okoli miz ter ostali na vrtu pri skupnem kosilu.

Nastop slovenskih otrok

Popoldanski spored proslave 10-letnice šolskega tečaja so izvajali otroci šolskega tečaja v tem kraju. Svojim staršem in številnim gostom iz bližnjih krajev so pripravili res prijetno presenečenje. Nastopi otrok so bili tako prisrčni, da jih je bil človek res vesel. Še bolj pa narodne zavednosti, ki je spremljala vso prireditev.

Proslavo je začel predsednik Krajevnega šolskega odbora g. **Gabriel Prešeren.** Toplo je pozdravil vse,, ki so se odzvali vabilu in prihiteli na proslavo 10-letnice obstoja šolskega tečaja, zatem se pa iskreno zahvalil vsem, ki so se v teh letih nesebično in požrtvovalno udejstvovali v tečaju in slovenski mladini vcepljali ljubezen do naroda ter jo navduševali za tepoto slovenske besede, in zlasti njene pesmi. Njegova iskrena izvajanja je prevevalo globoko veselje nad doseženimi uspehi, ki so pač najlepše plačilo za vse velike napore in žrtve, katere g. Prešeren kot predsednik Krajevnega šolskega odbora najbolje pozna, ker od blizu neprestano spremlja delovanje tako učiteljice gdč. Šemrovove, kakor tudi g. kateheta Lamovška in vseh ostalih, ki se trudijo, da bi slovensko mladino ohranili zvesto narodu in Bogu.

Zatem so pa oder napolnili otroci in korajžno zapeli "Sem šolarček mlad". Navdušeno odobravanje je dokazovalo da so pesmico zapeli od srca, še večji aplavz so pa doživele deklice za rajalni nastop z belimi, modrimi in rdečimi pentljami po napevu pesmi "Mi se imamo radi." Sledil je govor g. **Janeza Brule,** predsednika prireditvenega odbora za to proslavo. Izvajal je:

Danes je naš vesel praznik! Praznujemo desetletnico Slomškove slovenske šole v Ramos Mejia. To se pravi, deset let neumornega dela, nenehnega sejanja plemenitih semen v mlada srca našega rodu. To je dan veselja in zadovoljstva za nas, slovenske starše, kakor tudi za naše otroke: za nas, očete in matere, ker smo priča izpolnitve naše največje želje, namreč, da bi košček domovine s slovenskim jezikom in kulturo bil vsajen kot plemenita roža v duše naših najdražjih, ki nosijo naše ime in se jim v žilah pretaka lastna kri; za otroke pa, da poleg znanja, ki si ga pridobivajo v šolah te nove domovine, črpajo znanje in duha tudi iz slovenske zakladnice, spoznavajo slovensko zemljo in njene značilnosti, našo domačo pesem in njene lepote ter naše tvorce in nosilce kulturnih dobrin.

Deset let življenja slovenske šole pomeni deset let neprestanega garanja, neprecenljivih žrtev in odpovedi: to na prvem mestu velja za našo delavno gospodično učiteljico, ki je položila v to šolo ves svoj idealizem, znanje in moči, da je po rednem svojem delu za vsakdanji kruhek še učila in vzgajala naše otroke ter jim presajala v mlada srca najlepše cvetke našega slovenskega duha. Doma bi v rednih časih za tako delo prejela lepo nagrado: tu jo nagrajamo le z neizmerno hvaležnostjo in zahvalo, mi, starši, kakor jo obdaja tudi prisrčna zahvala vseh onih, ki so šli v desetih letih skozi njene razrede. Prav tako velika naša zahvala gospodu katehetu, ki je v domačem jeziku vcepljal v mlada srca nauke Vere, Upanja in Ljubezni ter jih usmerjal na pot tistih vzvišenih dobrin, katerih vrednost nikdar ne bo minila... K temu pa moramo pridati tudi še sodelovanje staršev, ki so prav razumeli vrednost in poslanstvo slovenske šole: mnogokrat so z nemalimi težavami in žrtvami vodili otroke v to šolo zajemat znanje. Brez teh malih in osebnih žrtvic bi tudi ne bilo slovenske šole. Zato: prisrčna hvala tudi staršem za njihovo vztrajnost!

Poleg vsega, kar so se naši mali koristnega naučili v tej šoli, mislim namreč slovensko pisati, čitati, govoriti, pa je vendar njeno poslanstvo še mnogo večje in važnejše. Ustvarjala je temelje za medsebojno duhovno in narodno povezanost in za ohranitev naših narodnih in idejnih prvin rodovom za nami. Mladi rod, ki se je spoznal v šolskih klopeh, se skupaj bistril in prepeval naše lepe pesmi, bo ostal tudi v tem širokem svetu povezan med seboj z bratskimi vezmi in tvoril kontinuiteto naše krvi in naše misli v svetu. Kjerkoli že bomo, bomo vedno rabili táko mladino, ki bo iz poznanja in spoštovanja naše preteklosti rasla v požrtvovalne in poštene žene ter v odločne in neomajne može — — pa četudi bo to v tem svetu in na prelepi slovenski zemlji, kakor bi to vsi iz srca želeli. In táko mladino bomo vzgajali in jo usmerjali le v naših slovenskih šolah, s slovenskim duhom in slovensko mislijo.

Zaključil je svoj govor z besedami:

Naj bi nam slovenske šole dale veliko velikih mož, kremenitih Slomškov, Prešernov, Koroščev in Rožmanov: po njih se bo vrnila spet sreča slovenskemu narodu!

Naslednja točka je bil izredno lepek prizor, ki ga je za 10 letnico Slomškove šole v Ramos Mejia napisal dr. Jože Krivec. Prikazuje otroke tečaja na izletu. Po malici se spuste v pogovor o Sloveniji, o domovini svojih očetov in mamic. Dr. Krivec je v svojem prizoru otroke vodil prav po vsej Sloveniji. Vse njene pokrajine je z njimi obiskal, otroke opozoril na važne zgodovinske dogodke, na velike in zaslužne slovenske može, pesnike, pisatelje, narodne voditelje, crkve kneze, ki so se rodili tam. Povedel jih je tudi na Slomškov rojstni dom in s Stola jim je usmeril pogled tudi na Koroško, odkoder je bil škof Rožman doma. Žalostni so bili otroci, ko ga ni več med njimi, v spomin so mu pa zapeli "Slovenski smo fantje ob Zili doma". Otrokom je avtor dalje prikazal vso lepoto slovenskih pokrajin, planin in dolin. Človek je imel resnično občutek, da ga je posadil v predo slovenske zemlje, tako živo in lepo mu je predočil domovino od vseh strani. Pisatelju moramo k temu delu samo čestitati ter samo želimo, da bi napisal še več takih stvari za slovensko mladino.

Posamezne prizore so prepletale najlepše pesmi iz raznih slovenskih pokrajin, na harmoniki jih je pa obšuteno spremljal učenec slovenskega tečaja iz Bs. Airesa Klavžer. V zaključnem prizoru so se otroci ramoškega tečaja zahvalili učiteljici gdč. Šemrovovi, katehetu g. Lamovšku in ge Emi Kessler-Blejčevi za njihovo nesebično delo v tečaju ter vsem izročili tudi darila.

Častitke in zahvala NO

Zatem je stopil na oder tajnik Narodnega odbora za Slovenijo g. **Miloš Stare.** Imel je lep govor, v katerem je razvijal naslednje glavne misli:

V izseljenstvu delo za ohranitev ni lahko. Na eni strani imamo posameznike, ki trdijo, da je učenje otrok slovenskega jezika in ljubezen do slovenske zemlje obremenjevanje teh otrok in jim je vse to le v napoto. Na drugi strani so pa tisti, ki na podlagi izkustev v svetu suhoparno izračunajo kdaj odnosno v koliko rodovih se kaka narodnostna skupina v izseljenstvu utopi v morju tujstva in izgine. S prvimi razpravljati nima smisla, ker so le posamezniki in to taki, katerim je izseljenstvo enostavno le koristolovstvo, Glede drugih je pa treba povedati tole: Slovenski narod je v zgodovini nekajkrat dokazal, da je trdoživ in se je ohranil v takih časih, da moremo danes le občudovati kako je bilo to sploh mogoče.

Ali bomo mogli mi izseljenci zatajiti, da smo sinovi takega naroda?

Kdor je gledal današnji spored, mora biti vesel in srečen. Otroci, ki naše domovine sploh videli nikdar niso, so govorili o njej s toliksno ljubeznijo in spoštovanjem, da zaslužijo vse priznanje. To je zasluga požrtvovalnih učiteljev, katehetov in vzgojiteljev.

Ali naj bomo za bodočnost v skrbeh in naj obupujemo? Ali naj razmišljamo kaj in kako naj delamo? Nedavno smo izgubili vodnika, ki je bil genij v tem, da je znal najbolj zamotana vprašanja pojasniti tako preprosto, da je ravno ta preprostost, v katero je bila odeta resnica, pritegnila vsakogar. Kadar bomo v dvomih ali nejasnostih v bodočnosti, razmislimo njegove besede, ki jih je govoril o deroči reki. Spomnimo se vseh njegovih besed, premišljujmo jih in ne pozabimo tistih, ki jih je zapisal za poslanico Slovencem za leto 1960, ki so verjetno zadnje njegove pisane besede, namenjene slovenskim izseljencem: "Izločimo vse, kar nas razdvaja. Poudarimo tisto, kar nas druži. In to je: Kristjani smo, Slovenci smo". Razmisli te besede, in ko boš doumel

(Nadaljevanje na 4. strani)

Slovesna zadušnica moronske škofije za škofa dr. Rožmana

Mesto Moron na področju Vel. Buenos Airesa je sedaj tudi sedež moronske škofije, pod katero spadajo vsa večja slovenska naselja v mestih ob železniških progah Sarmiento, San Martin, Mitre, Belgrano in Urquiza na področju Vel. Buenos Airesa. V škofu Msgr. Miguelu Raspantiju in generalnem vikarju Msgru Presas-u imajo velika prijatelja.

Moronska škofija se je zato tudi pridružila žalovanju Slovencev za umrlim škofom. Zanj je odredila slovesno zadušnico v stolnici v soboto dne 5. decembra ob peti uri popoldne. Tu v tej stolnici je naš škof dr. Rožman maševal ob zadnjem obisku leta 1956 in 1957 Slovencem v Argentini. Ko je bil 6. januarja 1957 na obisku v Ramos Mejia, ga je tedanji moronski župnik, sedanji generalni vikar moronske škofije Msgr. Presas povabil k sebi v Moron in ga naprosil, naj bi imel za Morončane ob sedmih zvečer večerno mašo. Škof dr. Rožman se je tej prošnji tedaj rad odzval. K njegovi maši je prišlo toliko Morončanov, da so prostrano cerkev povsem napolnili, na koru je pel farni mešani pevski zbor. Med mašo je imel Msgr. Presas govor, v katerem je Morončanom predstavil škofa dr. Rožmana in poudaril njegovo delo doma v škofiji pred vojno, med komunistično revolucijo in zatem v izseljenstvu za razkropljene slovenske izseljence. V njem in po njem je pozdravil člane vseh narodnosti, ki so se naselili v njegovi župniji. Za ted. župnikom Presas-om je spregovoril nekaj besed v kasteljanščini tudi škof dr. Rožman in Morončanom polagal na srce, naj se drže vere svojih očetov in naj ji ostanejo zvesti.

Po maši je bil na čast škofu dr. Rožmanu sprejem v župnišču, na katerega so bile povabljene najodličnejše moronske osebnosti.

Tako je bil škof dr. Rožman znana osebnost tudi med Morončani. In v isti cerkvi, ki je danes stolnica novoustanovljene moronske škofije, je bila malo manj kot po treh letih slovesna zadušnica zanj.

Cerkev je bila ovita v črnino. Pred glavnim oltarjem sta bili razpeti od stropa dve veliki črni zavesi, počez je pa bil velik napis "Mons. Gregorio Rožman". Na sredi cerkve je bil postavljen visok katafalk z mitro in škofovo palico, ob straneh so pa gorele sveče.

Mašo zadušnico je imel generalni vikar Msgr. Presas, asistirala sta mu pa g. France Novak, župnik iz mesta Ituzaingo ter moronski kaplan g. Himelreich. Poleg domačinov se je je udeležilo veliko rojakov iz slovenskih naselij moronske škofije ter otroci slovenskega tečaja v Moronu. Pri maši je bil navzoč tudi moronski škof Msgr. Miguel Raspanti, ki je po končanem slovesnem žalnem opravilu izmolili pred katafalkom tudi molitve: Reši me za pokoj duše škofa dr. Rožmana.

Po opravljenih molitvah je škof Msgr. Raspanti tudi nagovoril slovenske rojake in ostale vernike svoje škofije. Povedal jim je, da smatra moronska škofija za svojo dolžnost prirediti slovesno zadušnico za škofa Rožmana, ker je bil pokojni škof velik cerkveni knez katoliške cerkve, znan po svoji gorečnosti in delu za dušni blagor vernikov v svoji škofiji pred vojno, med komunistično revolucijo in nato po velikem misijonskem delu, ki ga je opravljal iz Severne Amerike za slovenske izseljence, razkropljene po svetu. Dalje je moronska škofija slovesno zadušnico za škofa Rožmana priredila v priznanje dela njegovim duhovnikom tako v moronski, kakor v drugih škofijah v Argentini in končno v priznanje vzglednega krščanskega življenja slovenskih rojakov v moronski škofiji in v njihovo vzpodbudo, da bi veri svojih očetov in kat. Cerkvi ostali zvesti še naprej. Vsemogočnega Boga je končno prosil, naj bi svojega zvestega in vnetega ter gorečega nadpastirja obilno poplačal za vse njegovo veliko trpljenje in žrtve, ki jih je moral doprinašati za svoje ljudstvo v svojem življenju in naj njegovi duši podeli večni mir in pokoj.

Po končani slovesni zadušnici se je g. direktor Anton Orehar zahvalil škofu Msgru Mihaelu Raspantiju za molitev "Libere" in za lepe spominske besede o škofu Rožmanu, generalnemu vikarju Msgru Presas'u pa za opravilo Requiema. Rojaki so nato generalnemu vikarju Presas'u izročili v spomin na škofa Rožmana njegovo sliko.

ARGENTINA

Predsednik dr. Frondizi je na praznik Brezmadežne odpotoval v mesto Catamarca, kjer je bil na slavnostih, ki so bile v čast Device del Valle. Udeležil se je tudi slovesne procesije. V soboto bo pa odšel v argentinsko petrolejsko središče Comodoro Rivadavia ter bo od tam imel govor v proslavo 53. letnice, odkar so v Argentini odkrili petrolej. V govoru bo znova potrdil odločnost vlade, da bo z vsemi silami nadaljevala izvajanje načrtov za povečano pridobivanje petroleja.

Argentina bo dobila od Severne Amerike na posodo dve podmornici.

Vlada je na zadnji seji znova preučevala gospodarski položaj države. V sporočilu za javnost je naglasila, da bo z vso doslednostjo nadaljevala izvajanje svojega gospodarskega načrta. Za ureditev gospodarstva bo uvedla še strožje varčevanje v državni upravi. Na ta način misli znižati državni primankljaj za 12 milijard pesov. Vlada je tudi sklenila, da bo svobodnemu gospodarstvu še bolj na široko odprla pot in bo vse omnibuse ter kolektive izročila v privatne roke.

Na argentinsko področje Antarktike je te dni odplula iz Buenos Airesa ladja "Bahia Aguirre". Z ladjo je odpotovalo na novo argentinsko bazo na Antarktiki Elsworth, ki so jo Amerikanci izročili Argentincem, moštvo Argentinskega antarktičnega zavoda, ki bo v bazi delalo razne znanstvene poizkuse. S tem moštvom je odpotoval za eno leto v omenjeno bazo tudi naš rojak Dinko Bertoncelj.

ISKRENO SOŽALJE OB SMRTI ŠKOFA DR. ROŽMANA KRŠKEGA ŠKOFA DR. KOESTNERJA

Na brzojavno sporočilo o smrti škofa dr. Gregorija Rožmana je sprejel g. msgr. John J. Oman, župnik pri Sv. Lovrencu v Clevelandu, O., USA, od celovškega škofa dr. Josepha Koestnerja z letalsko pošto sledeče sožalno pismo:

Celovec, dne 18. nov. 1959.

Prečastiti gospod monsignor!

Za blagohotno sporočilo o smrti Vašega prevzvišenega gospoda škofa se Vam iskreno zahvaljujem.

Ob bridki izgubi ekscelence škofa dr. Gregorija Rožmana, ki je zadela ljubljansko škofijo in številne v izseljenstvu živeče vernike, iskreno sočustvujem. Z rajnkim prevzvišenim gospodom škofom ste izgubili v resnici očeta, ki se je žrtvoval vse do zadnjega za svoje.

Tudi sam osebno živo občutim njegovo smrt, saj sem mogel rajnkega spoznavati, ceniti in ljubiti iz neposredne bližine.

Naj bi njegova smrt, daleč na tujem, in njegovo žrtev polno življenje prineslo njegovim škofljanom in vsem v izseljenstvu bogato milosti! Njemu pa naj bo večni Veliki Duhovnik po tolikšnem trpljenju na tem svetu neskončno dober Plačnik za vse dobro, kar ga je storil kot duhovnik in vrhovni pastir!

V molitvi se spominjajoč rajnkega, Vas, gospod monsignor, pozdravljam in Vam podeljujem svoj škofovski blagoslov

vdani

dr. Joseph Koestner, m. p.

škof krški

KAJ PRAVITE?

Gospod urednik!

Že doma smo včasih "na majhne praznike z velikimi fanami mahali" (mlajšim bralcem: fana je grda beseda za čisto lepo slovensko "zastavo"), veliki prazniki pa so dostikrat šli kar mimo; kot da bi jih prespali. Tako, se mi zdi, smo tudi Slovenci v Buenos Airesu dogodek, katerega važnosti se nismo dovolj zavedeli.

Doživeli smo pred meseci prvo predstavo lutkovnega gledališča.

Da. Lutkovnega gledališča.

Ker smo mi, kakor je pisal "Ljubljančan" zelo resni ljudje, ni zlomek, da bo ob tem stavku kdo resno zavihal nos: "Lutkovno gledališče? Tako stvar za mulce, pa važen dogodek?"

Ne bi rad omenjal kakšne velike vzgojne važnosti je lutkovno gledališče, posebno še za mladino v tujini, ne o tem, kako se otroci ob igri sprostijo, kako v žalosti sočustvujejo s princeso, kako se borijo proti hudobnežu in kako se pri vsem tem **še lepega slovenskega jezika lahko naučijo.** Pribil bi rad samo dejstvo, da imajo samo visoko razviti kulturni narodi visoko razvito lutkovno gledališče. Tudi najbolj primitivni narodi so imeli nekako gledališče, do lutkovnega je bilo treba storiti korak več. Tudi sam točno ne razumem, zakaj bi naj tako bilo, toda v premnogih učenih bukvah sem o tem bral, in zato verjamem.

Zdaj bi bilo samo škoda, ko je že naše lutkovno gledališče prikoracalo na svet, da bi samo nekateri otročaji (in samo nekateri veliki, katerih je pri igrah vedno polno) prišli "na štih". Če bi živeli v Severni Ameriki, bi direktor lutkovnega gledališča gotovo imel kamionček, pa bi naložil nanj lutke, oder, igralce in sebe, pa bi eno nedeljo zaigral plavolasim sinjeokim slovenskim indijančkom v San Justo, drugo nedeljo v Lanusu, tretjo nedeljo na Pristavi in tako da je.

Če pa bomo tudi brez kamiončka prišli do tega — in o tem sem prepričan — de bo še kaj več predstav, nikar ne pozabite, lepo prosim, v Svobodni Sloveniji z mastnimi črkami natisniti povabilo.

Upam, da se bom ob njih še kdaj zabaval in da se bodo prav tako zabavali še mnogi drugi, ki bi svojim nadobudnim prestolonaslednikom radi nudili zabave in nauka v nedeljskih popoldnevih.

Novice iz Slovenije

Zavod za spomeniško varstvo LRS v Ljubljani je izdal pod naslovom "Varstvo spomenikov 1955 1957" zbornik, v katerem je prikazano delo za varstvo spomenikov v Sloveniji v navedenem časovnem razdobju. Zbornik so uredili Edo Turnher, Franjo Baš in dr. Marijan Zadnikar.

V **Rakičanu** v Prekmurju so ustanovili srednjo kmetijsko šo o. Dosedanjo dveletno šolo so premestili v Podgradje pri Ljutomeru in jo združili s tamošnjo dveletno sadjarsko-vinogradniško šolo.

V **Ljubljani** bi radi dali mestu povsem velemestni značaj. Zato so za središče mesta izdali prepoved vožnje z vprežnimi vozili. Pri tem so pa nastale težave, kajti v Ljubljani še danes v glavnem razvažajo kurivo, pivo ter ostale pijače z vprežnimi vozili. S takšnimi vozili pa tudi še vedno odvažajo smeti in druge odpadke.

Mariborsko gledališče je imelo lani 179 dramskih in 142 opernih predstav, katere si je ogledalo okoli 140.000 obiskovalcev. V drami je bilo nastavljenih 31 moči, v operi pa 155, od katerih je bilo 17 solistov.

V **Sloveniji** je bilo v letu 1958 218949 radijskih naročnikov. Od leta 1954 se je število radijskih naročnikov podvojilo, od leta 1939 pa podeseterilo, tako, da pride sedaj en radijski sprejemnik na 7 prebivalcev. Gostota radijskih sprejemnikov je pa po okrajih različna. V ljubljanskem in kranjskem okraju pride en radijski sprejemnik že na 6 prebivalcev, v okrajih Maribor in Koper na 7, v okraju Celje na 8, v okraju Gorica na 9, v okraju Novo mesto na 11 in v okraju Murska Sobota na 15 prebivalcev.

Letošnji 9. Gorenjski sejem v Kranju je imel še bolj kot lani turistično-potrošniško oznako. Na njem so bila predstavljena vsa turistična področja v Sloveniji z značilnostni letne, jesenske in zimske sezone. V okviru tega sejma so bile še posebne razstave, tako razstava turističnih publikacij, razstava brezalkoholnih pijač in razstava varnostne tehnike. Novost sejma je tudi bila, da so skoro vsa podjetja razstavljene stvari tudi prodajala.

Med odličnimi osebnostmi, ki so bile letos na oddihu v Jugoslaviji ter so bile tudi v Sloveniji, sta bila tudi poveljnik varnostnih sil Organizacije združenih narodov gen. Burns in belgijska kraljica Elizabeta. Slednja je bila na Brionih tudi v gosteh pri Titu.

Slovenske planine so tudi letos zahtevale več žrtev. Tako je našla smrt v vzhodni steni Ojstrice študentka kemije Brigita Klasinc iz Maribora. Pri reševanju ponesrečenke so doma uporabili prvič posebno dvigalno napravo, ki jo je izdelal alpinist Aleš Kunaver. S pomočjo te naprave so spustili v prepad vodjo reševalne ekspedicije dr. Srakarja, ki so ga nato v tričetrt ure z lahkoto potegnili s ponesrečenko iz stene.

Mariborska založba Obzorja je v prevodih dr. Frana Bradača in Marijana Tavčarja izdala Aristofanove komedije.

V **Jugoslaviji** bodo meseca maja izvršili popis kmettijskih gospodarstev.

Mestna občina na Reki zahteva od oblasti ustanovitev strojne fakultete v tem mestu.

Državni sekretariat za blagovni promet je določil naslednje cene kmet. pridelkom v letu 1960: penica 36 din, rž 33 din, koruza, ječmen in oves pa 31 din za 1 kg.

"Jasne livade" so najnovejša pesniška zbirka 70 letnika Cvetka Golarja. Izdala jo je Slovenska matica, opremil Maksim Gaspari, spremno besedo pa napisal Franjo Albrecht. Zbirka obsega cikle: "Poletna jutra", "Po jske rože", "Jesenska setev" in "Požete njive".

V **Sloveniji** je bil nedavno na obisku danski pisatelj Eskelund s svojo ženo Kitajko Fei-ču-jun. Njegov roman Moja žena Kitajka je izšel v slovenskem prevodu pri koprski založbi **Lipa.**

Umrli so. V Ljubljani: Janez Brodnik, strojevodja, Milka Hari, roj. Kerec, gospodinja, Karel Joely, Friderika Vdivc, roj. Požar, poštna upok., Viktor Vurkeljc, čevljar v p., Viljem Laznik, upok, Anton Golja, žel. upok., Fani Kolman, roj. Tavželi, Rada Dolinar, knjigovodkinja, Ivan Štrekelj, biv. okrajni šolski nadzornik, Slavko Fajdiga, upok., Emil Avguštin, obrtnik, Alojzij Omahen, sonderski mojster, Jurij Homan, st., obrtnik, Avrelija Niklsbacher, roj. Hočevar, Anton Mušič v Ljubljani, Kristina Šuler, predmetna učit. v p. in Janko Peternelj, kmet. tehnik v Cerknem, dr. Evgen Jaeger, zdravnik v Podčetrtku, Ivanka Robida, žena pos. v Šent Vidu, Anton Metelko, gostilničar v Dragomerju, Marija Fišer, roj. Ahačič v Grazu, Saša Štefe v Tržiču, Martin Demšar, ključavničar v Selcah nad Škofjo Loko, Jože Senica, šef prodaje v tekst. tovarni Inteks v Kranju, Anton Jager v Žireh, Marija Hribar, roj. Sušnik na Viču, Jože Sikyta na Vrhniki, Alojzij Muršec. misijonski brat v gradu v Mirnu, Jože Marčun, rajonski mojster v Radovljici, Nada Vengust, roj. Repič v Kamniku, Alojzij Seško v Celju, Ernest Širca, upok. v Žlebeh in Fani Bukaro, usluzbenka gradbišča v Kopru.

ZAKLJUČEK SLOVENSKIH ŠOLSKIH TEČAJEV IN MIKLAVŽEVANJE

Prejšnjo soboto in nedeljo so imeli v raznih slovenskih naseljih že zaključke slovenskih šolskih tečajev. To slovesnost so ponekod združili tudi z Miklavžejanjen.

MIKLAVŽ V SAN MARTINU

Mladina v San Martinu je pričakala Miklavža v nedeljo ob 15.30. Prireditev je bila v lepih prostorih v ulici Tucuman, ki sedaj že skoro leto dni služijo kot šolski prostor za slovenski tečaj za mladino v San Martinu in okolici. Prostor je bil lepo okrašen in organizacija je bila lepo izvedana.

Praznik mladine je bil združen z zaključkom šolskega leta in še s proslavo materinskega dne. Uvodna točka je bila govor prof. Stanka Hafnerja, ki je pozdravil številne navzoče in razložil pomen praznika. Najprej je govoril o slovenski materi in njenem delu za ohranitev slovenske mladine. Opozarjal je na vzvišeni poklic, ki ga matere opravljajo, na naloge in na dolžnosti, ki jih ima mladina do svojih roditeljev, zlasti pa mater. Saj je ravno mati tista, ki z otrokom opravi skupno največ življenske poti in mu najodločilneje vcepi ljubezen do materinskega, to je slovenskega jezika. Dalje je opozoril, da slave slovenski šolski tečaji letos svojo deseto obletnico in je tako s prireditvijo združena tudi proslava tega jubileja. Pokazal je razvoj šolskega tečaja v San Martinu in poderčtal pomen dela, ki ga opravljajo učiteljske moči. Govor so vsi sprejeli z velikim odobravanjem, saj je vse prevevala zahvala in občudovanje za vse, kar se je v teh tečajih, zlasti pa tudi v San Martinu v teh letih opravilo.

Sledili so nastopi obiskovalcev tečajev, ki jih je pripravila gdč. Kovačeva. Otroci so vse točke res odlično prednašali in želi obilen aplavz. Po nastopih je prišel sv. Miklavž, ki je obdaroval otroke in se med njimi dolgo zadržal. Bilo je že proti večeru, ko se je res lepa prireditev zaključila, prireditev, ki more biti le v ponos vsem v San Martinu.

V MUNRO

so imeli tudi zaključno šolsko prireditev prejšnjo nedeljo popoldne. V župnijski dvorani je bila lepa akademija, na kateri so nastopali otroci šolskega tečaja, v katerem poučujeta učitelj g. Joža Pirc in katehet g. Albin Avguštin. Nastopi otrok so bili prisrčni ter so bili vsi z njimi zelo zadovoljni. V dvorani je bilo nato tudi Miklavževanje. Nebeški svetnik je bil radodaren ter je pridne otroke bogato obdaroval.

V LANUSU

se sv. Miklavž seveda ni mogel ogniti lepega slovenskega naselja, kjer ga je nestrpno pričakovalo toliko otroških src. Po uvodni igrici, ki je Miklavžu pripravila pot, je stopil pred polno dvorano staršev in otrok nebeški poslanec v spremstvu ljubkih angelov in črnih rogačev. V rimanih verzih je govoril vsem, kar je dobrega in slabega videl med letom v slovenskem Lanusu, pohvalil požrtvovalno prebivalstvo, ki je Bogu v čast zgradilo tako lepo cerkev. Zatem je pa med otroke razdelil darila. Ob odhodu so se mu otroci zahvaljevali za njegovo darežljivost, ki kljub "austeridad" ni popustila.

V RAMOS MEJIA

je bilo Miklavževanje združeno s proslavo 10. letnice tamošnjega slovenskega šolskega tečaja. Po končani proslavi se je sv. Miklavž pripeljal s svojim spremstvom z avtomobilom na Alvarado. Ko so se zapodili na vrt tudi rogati peklenščki, je nastal med otroškim drobižem vrišč in krik. Sv. Miklavž je nato obdaroval vse otroke slovenskega šolskega tečaja, pa tudi vse ostale otroke. Tiste, ki so se bali peklenščkov, je vodila k sv. Miklavžu učiteljica gdč. Šemrovova ter tudi sv. Mklavžu sama potrdila, da so se v tečaju v minulem letu dobro učili in da niso bili preveč poredni.

MIKLAVŽENJE V SAN JUSTO

je bilo v soboto 5. dec. Pripravil ga je Farni oder v Našem domu. Na koncu dvorišča je bil postavljen nov oder, z novimi zavesami in kulisami. Ob zvokih mogočne glasbe se je razgrnil zastor in staro in mlado je napeto pričakovalo nebeškega svetnika, ki se je kakor v sanjah, s spremstvom angelov, na oblakih pripeljal na zemljo. Po kratkih slavospevih angelov in uvodnih besedah otroškega svetnika, je prihrumela na oder skupina hudičev, ki so s satansko himno počastili svojega poglavarja Luciferja, čigar pojavo je predstavljala ogromna glava na sredi obra. Po končani Luciferjevi obtožbi, ki jo je podal ob spremljavi hudičevega zbora, je ponovno povzel besedo otroški svetnik, ki je s prelepimi darili obdaroval staro in mlado. Vsak je prišel na svoj račun: Prvi v obliki lepih daril, drugi v obliki dobre besede sv. Miklavja, tretji pa grajanja s strani Luciferja.

* * *

Čujejo se glasovi, da bodo v januarju igrali na tem odru narodno, zgodovinsko igro "PLAVŽ".

V MESTU BARAZATEGUI

bo pa zaključek slovenskega šolskega tečaja 20. decembra t. l. Šolski odbor vabi vse prijatelje slovenske šole v tem kraju na prireditev, ki bo omenjenega dne ob petih popoldne na vrtu pri Lovšetovih. Po nastopu otrok bo razstava šolskih zvezkov in prijetna domača zabava. Zato na svidenje v veseli družbi na lepem Lovšetovem vrtu!

Vsak teden ena

POJDAM V RUTE

Pojdam v rute,
oj le tam, čer je mraz.
oj le čer je moj šocej,
oj le tam sem pa jaz.

Tam na tem hribru
je moj soan pokopan,
pa en mal dol pokleknam,
pa en mal požebram,
da te rajni moj šocej
kna bo ležov koj sam.

SLOVENCI V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Božična številka "Svobodne Slovenije"

Zaradi praznikov v zadnjih dveh tednih letošnjega leta bosta zadnji dve letošnji številki "Svobodne Slovenije" izšli skupaj v obliki božične številke na osmih straneh. Ta božična številka, ki bo zadnja v tem letu, bo izšla 22. decembra.

Podjetnike, trgovce in zasebnike, ki žele oglašati v božični številki ali voščiti znancem in prijateljem božične praznike in novo leto, prosimo, da nam pošljejo besedila oglasov odnosno voščil čimprej, najkasnije pa v nedeljo 20. t.m.

Prvo obhajilo

slovenskih otrok je bilo letos na praznik Brezmadežne 8. decembra. Slavnost je bila zelo lepa in je pri njej pel otroški zbor Gallusa. Zaradi pomanjkanja prostora bomo poročilo prinesli v prihodnji štev.

VSE NAROČNIKE prosi uprava Svobodne Slovenije, da ne odlašajo s plačilom naročnine. Ne čakajte opominov uprave in ne delajte si nepotrebnih stroškov za opomine. Poravnajte naročnino Svobodne Slovenije takoj!

Osebne novice

Poroka. V Floridi sta se 28. novembra t. l. poročila Drago Bujas in gdč. Mihaela Prelog. Mladi par je poročil duh. svetnik g. Alojzij Košmerlj, za pričo pa je bil ženinu Rudolf Keršič, nevesti pa njena sestra gdč. Irena Prelog. Iskrene čestitke!

LANUS

Nova maša g. Ivana Lužovca

Prijazno slovensko naselje v Lanusu je doživelo v nedeljo 29. nov. t. l. lepo slavje. Prvikrat v zgodovini tega okraja — ne samo slov. Lanusa — je bila tu nova maša. Imel jo je mladi slovenski duhovnik g. Ivan Lužovec, sin g. Janeza Lužovca in njegove žene ge Julke.

"Kaj ima nova lanuška cerkev tudi zvonove in tako mogočne?" — so se začudeno spraševali ljudje, ko so se ob slovesnem in mogočnem potrkavanju zvonov in pokanju topičev bližali novi cerkvi Marije, Kraljice sveta. Pa so se mnogim zdeli tako znani ti glasovi zvonov in so neverjetno zastrmeli, ko so zvedeli, da je to pesem cerkljanskih zvonov — farne cerkve in pri katere krstnem kamnu je bil krščen novomašnik in mnogi izmed svatov. Farani doma so poslali novomašniku rojaku gotovo najlepše novomašno darilo, pesem domačih zvonov, vtisnjeno na trak. Pa tudi pesem cerkljanskega pevskega zbora "Novomašnik, bod' pozdravljen" in osebne čestitke njegovih bližnjih sorodnikov in drugih faranov. Mnogim so ob ljubih glasovih domačih zvonov in pevcev privrele solze v oči, saj so jih slišali prvič po 14 letih in jim je bilo to kot odmev prečudovite pesmi daljnje domovine, zdaj ječeče pod komunističnim jarmom.

Pred cerkvijo je bila postavljena vrsta pobeljenih količev z zastavami na vrhu in so hoteli biti nekaka podoba pravih slovesnih mlajev, ki bi doma ob podobnem prazniku v dolgi vrsti ponosno kipeli v nebo in vsej širni okolici oznanjali slovesnost dneva.

Ob pol desetih se je zbrala pred cerkvijo množica svatov in drugih rojakov iz Lanusa in širje okolice. Skozi špalir svatov je prišel na vzvišeni vhod v cerkev novomašnik v spremstvu duhovščine. Tu je prisluhnil pozdravu faranov z doma, ki je donel s traka, nato pa sprejel pozdrav in z vencem okrašeni novomašni križ, ki so mu ga s prisrčnim nagovorom izročile tri sestre, redovnice hčera Marije Pomočnice. Ob donenju pozdravne pesmi cerkljanskega zbora s traka je novomašnik vstopil v cerkev. Po molitvi k sv. Duhu je stopil pred oltar novomašniški govornik g. Janko Mernik. V lepo zasnovanem govoru je prosil novomašnika, naj vsem navzočim vernikom podeli novomašni blagoslov. Po blagoslovu je g. Mernik nadaljeval svoj govor ter v njem razvijal globoke misli o vzvišenem, a težkem poslanstvu duhovnika v današnjih dneh.

Nato je novomašnik pristopil k oltarju in prvič zapel sveto daritev, med katero je slovenski pevski zbor iz Lanusa pod vodstvom g. Mirka Špacapana ubrano pel Vodopivčevo mašo Srca Jezusovega in Vodopivčevo skladbo v pozdrav novomašniku. Med mašo so novomašniku asistirali gg. vikar Janez Petek, Jože Peterlin in Škraba.

Po novi maši so s stolpa znova zapeli cerkljanski zvonovi, da si se počutil, kakor da si res pravkar prišel od nove maše v domači cerkvi. Nato je pa slavljenčev oče povabil številne svate na novomašno kosilo v Slovenski dom, kjer so se vrstile napitnice in čestitke odličnih gostov in ožjih rojakov. Celo nekdanji in priljubljeni cerkljanski kaplan g. Jože Cvelbar je po traku poslal svoj pozdrav in čestitke iz Severne Amerike.

Ker pa je bil slab tok, ni bilo mogoče slišati s traku še pozdravov in čestitk Msgra Matije Škrbca, bivšega cerkljanskega župana g. Slemca in drugih novomašnikov sovaščanov. Pač pa so bili rojaki povabljeni na praznik 8. decembra v Don Bosco, kjer so mogli poslušati jasno oddajo teh govorov.

Ob petih popoldne je novomašnik ob asistenci številne duhovščine slovesno zapel litanije in podelil blagoslov z Najsvetejšim. Po tej pobožnosti pa je povabil pevke in pevce lanuškega pevskega zbora na prigrizek v Slovenski dom, kjer je slovenska pesem nato še povečevala novomašno slovesnost.

Bil je to res lep praznik za prijazno slovensko naselje v Lanusu, dan, "ki ga je pripravil Gospod".

G. novomašniku in vsej Lužovčevi družini, ki je dala Bogu večino svojih otrok, iskreno čestitamo.

Na festivalu narodnih plesov, ki ga organizira lanuška občina v soboto dne 12. decembra ob 20 uri zvečer na trgu Belgrano pred postajo v Lanus bo nastopila tudi slovenska folklorna skupina pod vodstvom g. Janeza Bitenca. Poleg Slovencev bodo sodelovali Litvanci, Madžari, Španci in Ukrajinci.

Komemoracije in sožalja za škofom Rožmanom v Argentini

Izrazi sožalja g. Oreharju

Ob smrti škofa dr. Rožmana so izrazili sožalje direktorju slovenskih dušnih pastirjev v Argentini, g. Antonu Oreharju Kardinal Anton Caggiano, nadškof v Buenos Airesu, Msgr. Anton Rocca, naslovni škof in generalni vikar v Buenos Airesu, Msgr. Dr. Miguel Raspanti, škof v Moronu, ter njegov generalni vikar Msgr. Presas. Dalje župnik župnije sv. Julije P. Pedro Gatti, direktor hrvatskih dušnih pastirjev p. Štefan Rade, Društvo Jugoslovenski Sokol, Dock Sud in Hrvatsko kulturno društvo Josip Juraj Strosmayer.

Počastitev spomina škofa Rožmana v Mar del Plata

Kot uvod v proslavo dneva izseljencev v Mar del Plata, o kateri poročamo na drugem mestu ,so bile med tednom pred izseljensko nedeljo v obeh krajevnih radijskih postajah oddaje posameznih narodnostnih skupin. Za Slovence je bila oddaja v četrtek, 26. novembra, ob 14.30 na radijski postaji LU 6 Radio Atlántica. V tej oddaji se je g. Slavko Tršinar kot zastopnik Slovencev v škofijskem odboru za priseljence pridružil ostalim narodnostnim skupinam, ki so se izrekle za sodelovanje pri proslavi Dneva priseljencev. Istočasno pa je počastil tudi spomin pred kratkim umrlega ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana z naslednjimi besedami: "Ko se slovenska skupnost pridružuje proslavi Dneva priseljencev, izkazuje obenem tudi poslednjo čast svojemu velikemu rojaku dr. Gregoriju Rožmanu, škofu Ljubljane, glavnega mesta Slovenije, ki je dne 16. t. m., v starosti 76 let, umrl v Clevelandu v Združenih državah. S smrtjo dr. Rožmana Slovenci nismo izgubili samo svojega velikega škofa, pač pa tudi velikega Slovenca in svojega duhovnega voditelja. Sam izseljenec, je dobro poznal vse nevarnosti, zlasti moralne, ki na vsakem koraku preže na nas, zato se je z vso gorečnostjo posvetil svojemu visokemu poslanstvu učenika, duhovnika in pastirja vseh slovenskih izseljencev. Da je mogel vršiti svoje odgovorno poslanstvo, se ni strašil dolgih in utrudljivih potovanj pri obiskanju svojih rojakov, raztresenih po tej razsežni celini, kakor tudi po različnih državah zahodne Europe. Spominjajoč se njegovega obiska v Mar del Plata, pred točno 10 leti, se obračamo s svojimi molitvami v Vsemogočnemu s prošnjo, da bi našemu pokojnemu škofu naklonil izpolnitev tudi drugega dela njegovega škofovskega gesla: Križa breme in plačilo!"

Žalja seja Slovenske besede

V zadnjih številkah smo poračali o žalnih sejah raznih slovenskih društev in ustanov za umrlim škofom dr. Gregorijem Rožmanom. Velikega slovenskega škofa se je na žalni seji spominjal tudi odbor revije "Slovenska beseda". Predsednik konzorcija ing. Tone Matičič je s toplimi besedami zlasti omenjal njegovo veliko naklonjenost tej slovenski reviji. Dejal je, da je v pismih pok. svetniku Škulju njega, kakor njegove sodelavce vedno bodril in vzpodbujal, naj vztrajajo pri kulturnem delu za slovenske rojake. Končno je povedal, da so člani konzorcija Slovenske besede letos upali, da bo škof dr. Rožman ob obisku Slovencev v Argentini z njimi odšel tudi na pokopališče v San Martinu in tam blagoslovil nagrobni spomenik ustanovitelju revije Slovenska beseda, Karlu Škulju, pa je Vsemogočni ukrenil drugače.

Na predlog ing. Matičiča je konzorcij Slovenske besede sklenil darovati v počastitev spomina pok. škofa dr. Gregorija Rožmana 250 pesov Vincencijevi konferenci.

ZBORNIK-KOLEDAR SVOBODNE SLOVENIJE ZA LETO 1960

je izšel.

Dobite ga v Slovenski hiši in pri vseh poverjenikih Svobodne Slovenije za ceno 185 pesov. Za pošiljatev po pošti je doplačati za poštnino, ovojnino in priporočnino: v Argentini 15 pesov, za inozemstvo $ 25.—

Kako se reče

Jezikovni kotiček

Dr. Vošnjak rabi tudi precej besed, ki imajo (v SP) zvezdico. Take besede ne spadajo v razpravo, saj pravi SP, da se jih moramo s skrbnem jeziku izogibati. Rabimo pa jih lahko v pogovornem (koverzacijskem) jeziku, ljudski povesti ipt. Tele sem mimogrede opazil: posetiti (obiskati), baš (prav, ravno), vsled (zaradi), na vsak način (vsekakor); prav tako: na ta način — tako, na noben način — nikakor, na svoj način — po svoje), odgovarjati (ustrezati).

Tako zvan in tako imenovan pišemo narazen.

Pozornost so mi zbudili tudi nekateri nenavadni izrazi (n. pr. izjasniti se v pomenu jasno se izjaviti, jasno povedati svoje mnenje) in razne srbsko-hrvatske besede. Nekatere so v SP brez znaka (n. pr. nego), a vendar zvenijo tuje. Zakaj bi jih uporabljali, če imamo dobre domače? Tudi besedni red je na več mestih neslovenski, iz česar je razvidno, da je bil dr. B. Vošnjak pod močnim vplivom tujih jezikov.

Nisem navedel vseh napak, ki sem jih opazil v navedeni razpravi. Marsikatero sem gotovo tudi prezrl. Moj namen je bil omeniti le najznačilnejše. Da dr. Vošnjak ni obvladal slovenščine, ni ravno čudno, saj je dolgo let preživel v tujini in mu javno delovanje ni dopuščalo zanimati se za jezikovne probleme. Za to njemu ne moremo dosti zameriti, pač pa SKA, ki je razpravo objavila, ne da bi jo temeljito popravila.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Duhovno življenje. December 1959. Vsebina: Učlovečeni Bog — središče človeštva († škof Gregorij Rožman); Soy católico, pero... (Joe Juck); Molitveni namen (Alojzij Košmerlj); Dva tekmeca za čast Brezmadežne (Dr. Filip Žakelj); Kaj mislite o modi (Priredil Gregor Mali); Marjetica (Zora Piščanec); Mladinski kotiček: Talenti in dolžnosti (N. T.); Razvaline jokajo (x); V Egiptu starodavnem... (Maksim Bahdanovič); Naloge katoličanov (Iz Cilja in pota); Meja (Gregor Hribar); Po svetu; Domovina, mili kraj (Janez Hladnik); Iz domovine; Brez družine, pa nikdar sam; Med izseljenci in otroška priloga Božje stezice.

NAROČAJTE IN ŠIRITE SVOBODNO SLOVENIJO

MAR DEL PLATA

Proslava izseljenske nedelje

Na pobudo mardelplatskega xkofa g. dr. Henrika Rau-a se je na prvo adventno nedeljo, dne 29. novembra t. l., prvič praznovala v Mar del Plati izseljenska nedelja. Pri proslavi so sodelovali s svojo navzočnostjo poleg Arabcev, Armencev, holandskih Flandrijcev, Italijanov, Izraelcev, Madžarov, Nemcev, Špancev in Urugvajcev tudi v Mar del Plati živeči Slovenci. Proslava je bila v popoldanskih urah na trgu pred stolnico, kjer je ob 17.30 škof dr. Rau bral sv. mašo za vse priseljence v mardelplatski škofiji ter pri evangeliju tudi pridigal o perečem vprašanju izseljencev po svetu.

Po sv. maši so se vsi priseljenci poklonili generalu San Martinu s položitvijo skupnega venca pred njegovim spomenikom na trgu, ki nosi njegovo ime. Venec so v imenu vseh priseljencev položili francoski, italijanski, španski in urugvajski konzul.

Po poklonitvi Osvoboditelju Argentine so vse narodnostne skupine, s svojimi narodnimi zastavami na čelu odšle v sprevodu po bližnjih ulicah nazaj na trg pred stolnico, kjer so na za to priliko postavljenem odru pred zbranimi cerkvenimi, civilnimi in vojaškimi dostojanstveniki in številnim občinstvom nastopili s svojimi narodnimi plesi in petjem Španci, Madžari in Italijani. Slovenci zaradi smrti škofa dr. Gregorija Rožmana pri tem nastopu niso sodelovali. Tik pred nastopom so se zbrali na odru vsi zastavonoše z zastavami vseh narodnostnih skupin, katere je zbrano občinstvo vsako posebej, tako tudi slovensko zastavo, s ploskanjem pozdravilo in počastilo.

SLOVENCI PO SVETU

FRANCIJA

Slovesna zadušnica za škofa dr. Rožmana v Parizu

Smrt škofa dr. Rožmana je bolestno odjeknila tudi med rojaki v Franciji. Iz Pariza nam sporočajo, da so imeli v francoski prestolnici slovesno zadušnico za pokoj njegove duše v nedeljo, dne 29. novembra. Imel jo je direktor slovenskih dušnih pastirjev v Franciji, g. Nace Čretnik.

Za mesec januar pa v Parizu pripravljajo slovesno francosko-slovensko žalno proslavo.

KANADA

Tuki Slovenci w Kanadi smo se spominjali zgodovinskega dogodka izpred sto let, ko je škof Anton Martin Slomšek leta 1859 prenesel sedež lavantinske škofije iz Št. Andraža v Maribor. S tem dejanjem je škof Slomšek zadržal val ponemčevanja in tako pripomogel k rešitvi slovenske meje po prvi svetovni vojni.

Proslava je bila dne 15. novembra. Na njej je v prvem delu župnik dr. Jakob Kolarič podal sliko škofa Antona Martina Slomška kot Slovenca, duhovnika in svetnika.

V drugem delu prireditve je bilo na sporedu 7 točk. Vse so izvajali otroci slovenske šole pod vodstvom g. Zrnca, slovenskih usmiljenih sester in učiteljstva.

Otroci so najprej v zboru deklamirali Slomškovo pesem "Kdo je vse ustvaril", zatem pa zapeli prav tako ljubko Slomškovo "Najbolje sladko vince". Franci Ferkulj se je zatem postavil z deklamacijo Slomškove pesmi "Mož beseda". Izbrane melodije na klavirju je odigrala Ivanka Springerjeva. Ljubek je bil tudi pevski prizorček "Otrok in zvezda", nakar je trio Kusovih zaigral nekaj narodnih. Zadnja točka je bila najlepša. Nastoplie so deklice z rajanjem ter polagale venčke pred nov Slomškov kip, ki ga je za to slavnost naredil umetnik France Gorše.

Proslava je bila zelo dobro obiskana.

KOROŠKA

Slovenska državna gimnazija v Celovcu

Na slovenski državni realni gimnaziji v Celovcu so letos odprli peti razred. V preteklem šolskem letu je obiskovalo 4 razrede gimnazije 136 dijakov in dijakinj, od katerih jih je izdelalo 125 med temi je bilo 38 odličnjakov. V letošnjem šolskem letu je vpisanih v vseh petih razrelih že 183 dijakov in dijakinj. K sprejemnemu izpitu za 1. razred se je prijavilo 60 učencev, po opravljenih izpitih pa je bilo sprejetih 52. Ravnateljstvo gimnazije je že vložilo pri prosvetnem ministrstvu prošnjo za delitev v paralelko, kot to predvideva zakon pri več kot 60 učencih.

prof. dr. Joško Tischler. Predsednik de-

Sredi oktobra je obiskal Slovensko gimnazijo v Celovcu tudi deželni glavar Wedenigg v svojstvu predsednika Deželnega šolskega odbora za Koroško. Najprej je obiskal najvišji razred gimnazije, kjer so mu dijaki v pozdrav zapeli slovensko narodno pesem, nato pa ga je v imenu profesorskega zbora in učencev pozdravil ravnatelj gimnazije želnega šolskega sveta Wedenigg se je v nemškem in slovenskem jeziku zahvalil za pozdrav in pozval mladino, naj se z vso vnemo posveti študiju. Nato je obiskal še ostale razrede, v pisarni pa se je z ravnateljem Tischlerjem in prof. Francem Inzkom, zastopnikom profesorskega zbora, razgovarjal o raznih zadevah. Ravnatelj dr. Tichler je opozoril glavarja Wedenigga na težave, ki nastajajo zaradi študija, ker slovenska gimnazija nima še svojih lastnih prostorov pa tudi ker nima sicer že obljubljenega športnega igrišča, kjer bi se dijaki mogli posvetiti gojenju raznih potrebnih pa tudi predpisanih telesnovzgojnih panog. Prav tako je prosil deželnega glavarja, naj bi podprl prošnje dijakov za deželne šolske štipendije. Deželni glavar je zagotovil, da se bo kot predsednik deželnega šolskega sveta zavzel za rešitev vseh zadev kakor tudi za zidavo lastnega poslopja.

PO ŠPORTNEM SVETU

Pripravljalni odbor za olimpijske igre v Rimu je izračunal, da bodo v 17 športnih panogah potrebovali 824 sodnikov: 208 za atletiko, plavanje in waterpolo 82, telovadbo 74, sabljanje 52, rokoborbo in streljanje po 40, za boks 38, nogomet 36, kolesarjenje 33, jadranje 31, kanu, 30, za košarko 26, dviganje uteži 26, hokej na travi 21, jahanje 13 in moderni peteroboj 12.

Na svetovnem prvenstvu v kotalkanju v Berlinu je par Nataša Andrée in Peter Peršin osvojil peto mesto, med posameznimi pa so nastopile tudi tri Slovenke: Andréejeva (15), Derendova (17) in Kristanova (19). Najmlajša tekmovalka sploh pa je bila Derendova, ki še ni izpolnila 13 let.

PROSLAVA 10-LETNICE SLOVENSKEGA ŠOLSKEGA TEČAJA ANTON MARTIN SLOMŠEK V RAMOS MEJIA

(Nadaljevanje z 2. strani)

njihovo globino, ti bo jasen naš program.

V imenu Narodnega odbora za Slovenijo se je govornik končno zahvalil vsem učiteljem in učiteljicam, katehetom in vzgojiteljem za njihovo požrtvovalo delo pri vzgoji slovenske mladine. Z vero, da bomo lahko slavili še 20, 30, in 50 letnice takih tečajev, če bodo slovenski otroci govorili o slovenski domovini tako lepo, kakor smo jih slišali v Ramos Mejia, in kakor govore tudi v drugih šolskih tečajih, je zaključil svoja lepa in tehtna izvajanja, za katera je žel splošno odobravanje.

Po govoru g. Stareta je prišel na vrt Sv. Miklavž s svojim spremstvom ter obdaroval otroke. O tem pa poročamo na drugem mestu. Vse nastopajoče otroke na nedeljski prireditvi so rojaki tudi obdarovali. In sicer Jeločnik-Dolinar s pecivom, g. Matevž Potočnik pa je prav vsakega otroka, ki obiskuje slovenski šolski tečaj v Ramos Mejia, obdaroval z lepim in praktičnim darilom. K uspehu prireditve je pripomogel tudi g. Valentin Pintar z lepo sceno, ki je prikazovala slovenski gozd.

Tekma med kegljači iz S. Justa in Morona

bo v nedeljo 13. t. m. ob 16. uri na Pristavi.

Pol ure pred tekmo bo žrebanje na žensko kolo.

Prodajalci srečk morajo vrniti bloke odboru kluba najkasneje do pričetka tekme. Za nevrnjene bloke bo odbor kluba smatral, da niso bili prodani.

Prijatelji kegljaškega sporta vabljeni!

VSE ČLANICE IN ČLANICE
S. D. O. in S. F. Z.
VLJUDNO VABIMO NA
PROSLAVO BREZMADEŽNE
V NEDELJO 13. DECEMBRA PO MLADINSKI MAŠI
V SLOVENSKI HIŠI
Odbora SDO in SFZ

ZAHVALA

Odbor za postavitev spomenika pok. župniku in duhovnemu svetniku Karlu Škulju je svoje delo zaključil in smatra za svojo dolžnost, da poda slovenski javnosti poročilo o opravljenem delu. Odbor je bil izvoljen nekaj mesecev po smrti pok. svetnika in je dobil od rojakov v San Martinu naročilo, da preskrbi za pokojnika lep nagrobni spomenik v obliki slovenskega poljskega znamenja. Odbor je poiskal več osnutkov in jih predložil rojakom v odobritev. Spomenik je bil nato napravljen po osnutku, ki ga je večina odobrila. Takoj nato je začel odbor zbirati sredstva za izvršitev spomenika. Za blagajnika je odbor postavil g. Oskarja Pavlovčiča, ki je do zaključne seje dne 30. novembra imel $ 12.020 dohodkov in $ 11.715 izdatkov.

Izdatki so bili naslednji: obokan temelj groba in občinske takse $ 3000.—, kamnoseško delo $ 5500.—, bronaste plošče $ 3215.—. Moramo pripomenuti, da je relief in napis na bronasti plošči kakor tudi vse štiri, bronaste reliefe v gornjih vdolbinah spomenika izvršil zastonj g. Jože Žerovnik. Razlika med dohodki in izdatki v znesku $ 305.— bo za sv. maše zadušnice.

Podpisani odbor se vsem, ki so brezplačno sodelovali pri izdelavi osnutkov in vsem, ki so s svojimi denernimi prispevki in svojim osebnim delom pomagali, da smo pokoj. vzornemu dušnemu pastirju in javnemu delavcu, svétniku Škulju postavili lep slovenski nagrobnik, najlepše in najiskreneje zahvaljuje. Naj vsem dobri Bog poplača to dobroto.

Odbor za postavitev spomenika:
Lobnik Franc, Pavlovčič Oskar, Smersu Rudolf, Škulj Edvard, Žerovnik Jože.
San Martin, 29. novembra 1959.

V nedeljo
13. DECEMBRA
ob 7 zvečer
v farni dvorani v San Justu
Gheonov veseli misterij
MAŠNA STREŽNIKA IZ SANTAREMA
Ne zamudite prilike, da se ob tej ganljivo preprosti igri duhovno pomladite.
Vstopnine ni. Vsi prostovoljni prispevki gredo za SLOVENSKI OLTAR MARIJE POMAGAJ

Izkoristi ekonomično svoj "Aguinaldo"
Še do konca t. m.
Ti nudim po
IZREDNO ZNIŽANIH CENAH
elektr. hladilnike, loščilce, pralne in šivalne stroje, ventilatorje, mešalnike in vse druge moderne pripomočke za gospodinjstvo in dom
z dvojno garancijo (tovarniško in mojo) na mesečno odplačevanje.
Novak P.
CERRITO 2245, Lomas del Mirador

Pred nakupom se posvetujte pri
Lojzetu Novaku
Izključno zastopstvo
BUMAR S.R.L.
Avda de MAYO 302. T. E. 658-7083
Velika izbira hladilnikov, pralnih strojev, šivalnih strojev, plinskih štedilnikov, TV aparatov ter drugih potrebščin za dom, vse najboljših znamk. Cene ugodne, tudi možnost dolgoročnega odplačevanja do dveh let. Nudim tudi dobra motorna kolesa. Svetujem nakup električnih hladilnikov. Kličite po telefonu, zglasite se osebno v trgovini. Pridem tudi na dom.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	**FRANQUEO PAGADO** Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 5824

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 613.742

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1959 za Argentino $ 270.—.

KDAJ BO PRIŠEL ČLOVEK NA LUNO?

To je dandanes najbolj zanimivo vprašanje, o katerem nihče ne dvomi, da ga človeštvo ne bi z uspehom rešilo. Najbolj črnogledi znanstveniki so prepričani, da se bo ta veliki sen človeštva uresničil še v tem stoletju. Kdaj pa lahko pričakujemo dan, ko bo človeška noga prvič stopila na tla mrzle lune, nam pove v obsežnem in zanimivem članku g. Janko Hafner v Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije za l. 1960.

OBVESTILA

Odbor Slovenskega pevskega zbora "Gallus" se vsem obiskovalcem zadnjega koncerta otroškega zbora zahvaljuje za razumevanje, ki so ga pokazali ob nepredvideni težavi z dvorano, kjer naj bi se vršil koncert, ter jih prosi, naj zboru tudi v bodoče ohranijo naklonjenost in pomoč.

Proslava Brezmadežna bo za slovensko mladino v nedeljo 13. decembra po mladinski maši v Slovenski hiši, Ramon Falcon 4158. Vse članice SDO in vsi člani SFZ vljudno vabljeni.

Sv. maša zadušnica za 30 dan smrti za pok. škofom dr. Gregorijem Rožmanom bo v nedeljo 13. decembra ob 16 v župni cerkvi v Ramos Mejia. Vabimo vse rojake, da se sv. maše udeleže, da molijo za pokoj njegove duše in da darujejo pri cerkveni nabirki za njegovo semenišče.

Izlet Družabne pravde bo v nedeljo 17. januarja na otok Hiawatha v Tigre. Podrobnosti bomo še objavili.

Družabna pravda

Občni zbor slov. kat. akad. starešinstva bo v soboto dne 19. decembra ob 19. uri v prostorih Slovenske hiše, Ramon Falcon 4158. Odbor vabi vse člane, da se nju gotovo udeleže.

Izlet Društva slovenskih protikom. borcev v Argentini bo v nedeljo, dne 20. decembra 1959 na Markeževino v Merlo. Sv. maša ob pol 11 h. na istem mestu. Vabimo vse člane, prijatelje in njihove družine, da se izleta udeleže.

Za jedila, pijačo in dobro voljo bo preskrbljeno.

Dohod z vlakom do postaje Merlo, nato s kolektivom, ki stoji ob postaji na levi strani kot ste se pripeljali, ki vozi v Pontevedra, ali pa Almeyra. Izstopiti je pri trgovini "Santa Teresita". 2 kvadri od tam je Markeževina.

Člansko načelstvo DSPB.

Zavarovalnica
La Holando - Sudamericana
Compañía de Seguros Soc. Anónima
Agencia Buenos Aires
Avda Alem 619/IV
T. E. 31-9281, 32-5331
Zastopnik MILAN KRIŽ
Sprejema vsakovrstna življenska in splošna zavarovanja.
Za rojake telefonska številka 70-0561

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Cascante
Escribano Público
Uruguay 387
T. E. 40 - 1605 **Buenos Aires**

Če potrebujete dobro zapestno uro, budilko ali zlatnino Vam svetuje
LOJZE NOVAK
izključno zastopstvo za Slovence
ZLATARNA CALOS
Avda. de Mayo 338, Ramos Mejia
Če omenite tale oglas 20% popusta

V NEDELJO 3. JANUARJA
ob 4 popoldne
v cerkvi Marije Pomočnice — Don Bosco — Ramos Mejía

SLOVESNA POSVETITEV

SLOVENSKEGA OLTARJA MARIJE POMAGAJ

Oltar bo posvetil moronski g. škof Mons. Dr. Mihael Raspanti. Po posvetitvi bo na novoposvečenem oltarju škofova maša.

Po končanih cerkvenih slovesnostih bo v parku Mladinskega doma domača zabava. Ob tej priliki boste lahko slišali prenašanje zvonov iz domovine ,domačo govorico in petje. Na sto načinov boste lahko preko zabavnih iger podprli delo za olepšanje slovenskega Marijinega oltarja.

ZA BOŽIČNE PRAZNIKE
si izberite krasen drevešček, jaslice, kadilo, sveče, dušice in še mnogo drugih za te praznike primernih stvari v trgovini
REGALOS FLORESTA
MEDINA 81 višina RIVADAVIA 9100
v neposredni bližini Slovenske hiše